

Mál nr. 355/2021

**M og
V v/ sjúkdómatryggingar M hjá V.**

Ágreiningur um upplýsingagjöf við töku persónutryggingar.**Gögn.**

Málskot móttakið 22.09.2021 ásamt fylgiskjölum.

Bréf V dags. 06.10.2021 ásamt fylgiskjölum 1-5.

Viðbótarathugasemdir M, dags. 17.10.2021.

Málsatvik.

Í málskoti kemur fram sú krafa að iðgjald vegna vátrygginga sem M keypti hjá V verði endurgreitt þar sem V telji bótaskyldu úr þeim ekki fyrir hendi á grundvelli þess að M hafi ekki veitt réttar upplýsingar um heilsufar sitt. M hafi svarað spurningum um heilsufar sitt á þar til gerðu eyðublaði með aðstoð umboðsmanns V og samkvæmt ráðleggingum hans. V verði að sýna gott fordæmi og heiðarleika, og ekki dugi að viðskiptavinum beri bara skylda til greiðslu iðgjalda en eigi engan rétt á bótum. V þurfi að huga betur að vinnubrögðum umboðsmanna sinna og krafa um heiðarleika hljóti að beinast að báðum aðilum samnings, en ekki aðeins M.

Í bréfi V til nefndarinnar kemur fram að M hafi, hinn 17. febrúar 2012 óskað eftir líf- og sjúkdómatryggingu auk lánaverndar. Með tjonstilkynningu, dags. 19. ágúst 2020, hafi M svo krafist bóta úr sjúkdómatryggingu og lánavernd á grundvelli þess að hann hefði greinst með krabbamein í lungum og eitlum. Þeirri beiðni hafi verið hafnað, með bréfi félagsins, dags. 25. september 2020, á grundvelli þess að M hefði vanrækt upplýsingaskyldu sína við töku umræddra vátrygginga. Ekkert í umsókn M hafi gefið tilefni til sérstakrar skoðunar eða frekari gagnaöflunar. M hafi, í umsókninni, lýst því yfir með undirritun að hann hafi veitt heilsufarusupplýsingar samkvæmt bestu vitund og að honum væri ljóst að rangar eða ófullnægjandi upplýsingar kynnu að valda missi bótaréttar að hluta eða öllu leyti og því að greidd iðgjöld töpuðust. Eftir að tjonstilkynning barst hafi V óskað eftir m.a. afriti sjúkraskrár M í fimm ár fyrir töku vátrygginganna. Í henni komi fram að M hafi, frá því í október 2010, haft háþrýsting sem illa gekk að meðhöndla, en m.a. hafi verið gerðar tilraunir með þremur mismunandi lyfjum. Þá hafi legið fyrir staðfest greining á alkahóllifransjúkdómi hinn 6. október 2011. Auk þess komi fram í sjúkraskrá upplýsingar um hækkun á blóðsykri, ofneyslu áfengis og langvarandi bakvandamál. V hafi því hafnað bótaskyldu með bréfi dags. 25. september 2020, enda sé það mat V að M hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína verulega við töku vátrygginganna. Þá liggi fyrir að hefði M svarað spurningum um heilsufar sitt með fullnægjandi hætti hefði umsókn hans um líf- og sjúkdómatryggingu ásamt lánavernd verið hafnað. Er þá ávirðingum M hvað varði óheiðarleika við sölu vátrygginganna vísað á bug. Samkvæmt framansögðu, og með vísan til 1. mgr. 82. gr. og 83. gr. laga um vátryggingarsamninga nr. 30/2004 er bótaskyldu því hafnað. Þá hafi M mátt vera ljóst að greidd iðgjöld kynnu að tapast vegna rangra upplýsinga.

Í viðbótarathugasemdum M er gerð athugasemd við að V hafi ekki leitað upplýsinga úr sjúkraskrá áður en umsókn hans var samþykkt, enda sé ekki eðlilegt eða heiðarlegt að leita slíkra upplýsinga eftir á. Þá er ítrekað að ráðgjafi hafi sagt svör M „í lagi“ og því ætti V að endurgreiða iðgjöld vátrygginganna.

Álit:

Ágreiningur aðila snýst samkvæmt framansögðu um það hvort V sé heimilt að fella niður ábyrgð sína. Í 1. mgr. 82 gr. laga um vátryggingarsamninga segir að á meðan vátryggingafélag hafi ekki samþykkt að veita vátryggingu geti það óskað eftir upplýsingum sem hafi þýðingu fyrir mat þess á áhættunni. Sé því heimilt að óska upplýsinga hjá vátryggingartaka, og skuli hann veita rétt og tæmandi svör eftir best vitund. Í 1. mgr. 83. gr. laga um vátryggingarsamninga segir að hafi vátryggingartaki eða vátryggður sviksamlega vanrækt upplýsingarskyldu sína skv. 1. mgr. 82. gr., beri félagið ekki ábyrgð. Í 2. mgr. sömu lagagreinar kemur fram að hafi vátryggður vanrækt upplýsingaskyldu sína í þeim mæli að ekki teljist óverulegt megi fella ábyrgð félagsins niður í heild eða hluta.

Fyrir liggur að í umsókn, dags. 17. febrúar 2012, var M inntur eftir ýmsum upplýsingum um heilsufar sitt. Meðal annars var spurt um hvort M hefði haft einkenni frá hjarta, æðakerfi, eða heilaæðum, t.d. fengið heilaáfall eða haft háan blóðþrýsting, hvort M hefði haft sjúkdóm eða einkenni frá lifur, maga, skeifugörn, smápörmum, ristli, nýrum eða þvagrásarkerfi, hvort M hefði haft einkenni frá stoðkerfi, s.s. beinum, liðum eða vöðvum, og hvort M hefði leitað til læknis á undangengnum tólf mánuðum vegna annars en umgangspesta. Öllum ofangreindum spurningum svaraði M neitandi. Samkvæmt fyrirbyggjandi afriti af sjúkraská M, vegna tímabilsins 1. október 2009 til 31. október 2011, leitaði M töluvert oft til læknis á tímabilinu. Má þannig sjá að M hefur ítrekað mælst með of háan blóðþrýsting á þessu tímabili, og virðist hafa gengið illa að ráða við hann með lyfjameðferð. Þá bentu blóðþrófunarniðurstöður, samkvæmt færslu í sjúkraskrá hinn 2. október 2011, til hækkunar á transminözum í lifur og var M greindur með „ótilgreindan alkóhóllifransjúkdóm“ fjórum dögum síðar, en endanleg sjúkdómsgreining virðist ekki meðal ganga fyrir nefndinni. Þá kemur fram að M eigi nokkra sögu um bakverk, og virðist hann m.a. hafa leitt til mikilla verkja við gang, sbr. m.a. athugasemdir í sjúkraskrá 28. september 2011 og 21. júní 2010. Á umsóknareyðublaðinu skrifaði M þá undir yfirlýsingu þar sem hann staðfesti að hann hefði sjálfur svarað framangreindum spurningum sannleikanum samkvæmt og til samræmis við bestu vitund. Með hliðsjón af því hve mikið ber í milli svara M og þess sem kemur fram í sjúkraskrá verður að telja að hann hafi vanrækt upplýsingaskyldu sína með þeim hætti að ekki teljist óverulegt, enda hafi honum mátt vera ljóst að svör hans voru ekki samkvæmt bestu vitund, og að því megi, samkvæmt 2. mgr., sbr. 3. mgr. 83. gr. laga um váttryggingarsamninga fella ábyrgð V niður.

Hvað varðar athugasemd M um að félaginu hafi þá borið að leita upplýsinga úr sjúkragögnum áður en umsókn hans var samþykkt þá verður að fallast á það með V að svör M, sem svaraði eins og áður sagði öllum spurningum um sértæka heilsufarskvilla neitandi, hafi ekki gefið tilefni til þess að kalla eftir frekari upplýsingum.

Á grundvelli framangreinds er því óhjákvæmilegt að hafna kröfu M hvað varðar endurgreiðslu iðgjalda lánaverndar og sjúkdómatryggingar hans hjá V.

Niðurstaða.

V er heimilt að fella ábyrgð sína, vegna lánaverndar og sjúkdómatryggingar M hjá V.

Reykjavík 2. nóvember 2021.

Þóra Hallgrímsdóttir lögfr.

Valgeir Pálsson lögfr.

Hildigunnur Hafsteinsdóttir lögfr.